

Inteligența Artificială (IA) și Board-urile viitorului: ce impact are tehnologia asupra guvernantei corporative a organizațiilor

Impactul IA asupra viitorului guvernantei corporative și al consiliilor de administrație este un subiect de mare interes. Un raport recent de la McKinsey menționează ca „până în 2030, IA va contribui cu 1,2 trilioane de dolari la PIB-ul global”. Dar ce înseamnă asta pentru guvernanta corporativa? Cum se pot pregăti cel mai bine Boards pentru a profita de AI? Și care sunt provocările cu care se confruntă în acest sens?

Adevărul este că paragraful de mai sus nu a fost scris de o persoană, ci de un program de Inteligența Artificială - Copy.ai, caruia i-au fost oferite câteva cuvinte cheie, precum „viitorul guvernantei corporative”. Aceasta este încă o dovadă a faptului că puterea aplicațiilor IA, dar și a tehnologiei în general, crește.

Inteligența artificială. Big data. Alfabetizare digitală. Colaborare între oameni și roboți. Descentralizare. Toate aceste sintagme sunt deja prezente în discursul public general și se conturează ca probabilități ale societății de mâine, într-un viitor în care cuvântul de ordine nu este „daca”, ci „cum”. De la angajați, până la executivi, fiecare membru al echipei unei organizații va fi influențat de modul în care tehnologia – în accepțiunea sa cea mai amplă – va fi integrată în cadrul companiilor. Tot mai mulți profesioniști, inclusiv în România, preiau funcții de membri în consiliile de administrație, iar organizațiile sunt tot mai interesate să atragă astfel de specialiști care, prin experiența lor, contribuie la implementarea unei guvernante corporative solide.

În acest context, făcând un pas înainte [FutureStation](#) explorează viitorul și analizează modul în care tehnologia, și mai specific Inteligența Artificială (IA), va influența Board-urile organizațiilor. Cum rămân membrii de Board și organizațiile relevante în viitor, ce trebuie să facă acestea pentru a se adapta? Ce poate însemna guvernanta corporativa la timpul viitor? Acestea sunt câteva din întrebările pe care le adresează FutureStation într-un studiu complex realizat în parteneriat cu [Envisia](#), prima școală din România destinată membrilor de Board: „*Inteligența Artificială și viitorul guvernantei corporative*” (“AI and the Future of Governance”).

„Scopul și modul de funcționare al consiliilor de administrație ale companiilor se vor schimba radical pe măsura ce implicarea lor în organizație și avansul tehnologic împing către și mai multă responsabilitate. În ultimul deceniu, discuțiile despre rolul guvernantei corporative în cadrul unei companii s-au concentrat în jurul termenilor precum transparența, diversitate, strategie, responsabilitate, analiza riscurilor, toate acestea generând dezbateri aprinse și chiar dând naștere unor noi modele de business și reguli de guvernanta. Fără dubiu, etica și transparența rămân fundamentale, dar, în plus, avansul tehnologic din prezent are potențialul să schimbe dramatic modul în care guvernanta corporativa va arăta în viitor, integrând tehnologii disruptive precum Inteligența artificială”, spune Diana Stafie, fondator al FutureStation și specialist în Foresight / strategie prospectiva.

Cercetarea derulata de FutureStation indica **5 schimbari pe care IA le poate aduce în cadrul consiliilor de administrație ale companiilor**, modificând profund dinamica acestora: colaborare mai strânsa între oameni și roboți, gestionarea Big data – volumul mare de informații la care avem acces, economia facilitata de platforme online, descentralizarea procesului muncii și a modelelor de business, precum și nevoia de transparența.

Imaginați-va un viitor în care un asistent virtual organizeaza agenda întâlnirilor, prioritizeaza emailurile pe baza unor obiceiuri de utilizare a acestora. Sau un viitor în care dezvoltarea rețelelor neuronale și alte tehnologii similare vor adânci și mai mult colaborarea oameni-roboți. Exista deja exemple concrete în lume care susțin aceasta tendința. În Japonia, compania de venture capital Deep Knowledge are ca membru de Board un robot Inteligența artificiala înca din anul 2014. Compania recunoaște ca IA a ajutat-o sa ia deja câteva decizii majore de business. Robotul pe nume Vital a fost ales pentru abilitatea sa de a identifica trenduri de piața care nu erau atât de vizibile pentru oameni, în efortul de a contribui la succesul investițiilor. Este primul program software din lume numit membru într-un consiliu de administrație. Un alt exemplu este NEO – un asistent care ajuta echipele remote sa ramâna la zi cu informația atunci când nu pot participa la ședințe. Scopul lui NEO este sa îi ajute pe oameni sa fie în doua locuri în același timp, oferind un rezumat al întâlnirii, o lista cu cele mai relevante subiecte de discuție și concluzii etc.

Includerea IA în practicile consiliilor de conducere ale companiilor nu înseamna a lasa activitatea acestora pe pilot automat, ci mai degraba a orchestra și organiza munca și colaborarea în jurul oamenilor și roboților. Și conform datelor Eurostat pe 2021, doar un foarte mic procentaj din firmele ce își desfașoara activitatea în România fac uz de aceste tehnologii exponențiale.

O alta schimbare analizata de FutureStation ține de business-urile ce opereaza ca „platforme”. Acest tip de economie perturba modelele de business tradiționale, facilitând totodata un transfer de informații, schimburi economice, conexiuni între oameni. Trecerea de la un business bazat pe produse și servicii la unul bazat pe platforme online aduce noi implicații pentru conducerea unei companii, pentru ca membrii acesteia pot colabora, vizualiza, comenta pe documente în timp real, de pe orice dispozitiv și, foarte important, într-un mediu sigur. În plus, în contextul descentralizarii muncii și al exploziei economiei colaborative, tehnologiile emergente precum IA și blockchain favorizeaza și apariția unor noi modele de business, așa cum sunt DAO – Decentralized Autonomous Organizations.

Nu în ultimul rând, nevoia de transparența pune din ce în ce mai multa presiune asupra companiilor, iar membrii consiliilor de administrație nu fac excepție. Tehnologia și rețelele sociale au catalizat nevoia de transparența. Astfel, nu puține sunt exemplele în care membrii din conducerea unor companii au devenit cunoscuți în toata lumea, iar acțiunile lor publice sau simplele postari pe rețelele sociale au influențat direct, în unele cazuri în mod negativ, organizația. Poate unul dintre cele mai cunoscute exemple este cel al Facebook / Meta, care a cazut pe locul 98 din 100 în topul celor mai mari companii cu renume, în urma scandalului legat de prelucrarea datelor cu caracter confidențial, al știrilor false și al relațiilor între membrii echipei. Managementul reputației pentru membrii consiliului de conducere va capata o greutate tot mai mare în ecuația succesului unei companii.

Într-un astfel de context complex, apare întrebarea „**cum se pot pregati membrii consiliului pentru un viitor în care inteligența artificiala va avea un impact semnificativ asupra guvernantei corporative?**”. Cu siguranța, viitorul nu foarte îndepartat va determina companiile sa își regândeasca abordările, iar abilitățile digitale, tehnice, prospective și etice ale membrilor din conducere vor fi obligatorii. Este posibil ca în curând funcții noi precum Chief AI Ethics Officer sa fie des întâlnite în cadrul unui consiliu de administrație.

Board-urile pregatite pentru viitor trebuie sa fie formate din profesioniști interesați de viitor, de foresight și strategiile prospective, de posibilele scenarii care pot aparea, de înțelegerea noilor tehnologii și a implicațiilor acestora. Conform unui studiu Deloitte, companiile cu un Board ce deține cunoștințe solide de tehnologie înregistreaza rezultate mai bune, experimentând, în medie, o creștere cu 5% a veniturilor pe o perioada de 3 ani, și

o evoluție mai bună cu 8% a acțiunilor, de la an la an. Analiza FutureStation vine să întarească și mai mult ideea că Board-urile viitorului trebuie să afișeze alfabetizare digitală, înțelegere a puterii Big Data, dar și o etică la un standard mai înalt decât a fost cazul până acum.

Studiul complet este disponibil [aici](#).

Future Station este o agenție de consultanță și strategie prospectivă (foresight), care oferă servicii de planificare strategică, pe baza identificării posibilelor scenarii de evoluție într-un anumit domeniu, identificând modul în care companiile se pot pregăti pentru viitor și pot capta posibile oportunități ale pieței. Agenția oferă o gamă de servicii unice pe piața din România, schimbând paradigma strategiei, consultanței, planificării de business. Portofoliul Future Station numără companii importante din domenii precum retail, telecom, FMCG, financiar, sănătate, energie, precum și instituții publice și ONG-uri.

Diana Stafie, fondatorul Future Station, este unul dintre puținii specialiști în foresight / strategie prospectivă din România și singurul cu un background educațional solid și experiența extinsă cu privire la modul în care companiile pot gestiona proiecte complexe și își pot modela viitorul prin gândirea sistemelor, previziunea strategică și planificarea scenariilor viitoare. Face parte din promoția 2019 a programului International Certified Future Strategist. Este, de asemenea, un practician certificat în analiza strategică a viitorului și un ambasador în rețeaua globală de scanare de la Institutul de Studii privind Viitorul din Copenhaga. Diana este alumna a Institute for the Future, USA și University of Houston, USA.